

Biện pháp quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động dạy học ở trường trung học cơ sở, quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Mai Thị Yến Lan*; Nguyễn Trần Thùy Trang***; Hồ Hồng Hải**

* TS. Giảng viên Trường Đại học Cần Thơ

** Học viên cao học Trường Đại học Cần Thơ

*** Giảng viên Trường Cao đẳng Cộng đồng Sóc Trăng

Received: 2/6/2024; Accepted: 10/6/2024; Published: 18/6/2024

Abstract: Applying information technology in teaching activities in secondary schools and helping administrators manage well the application of information technology in teaching and learning to meet the requirements of educational innovation and training is inevitable and necessary. associated with the quality of school education. Based on research on the current status of IT application in teaching activities at secondary school in Ninh Kieu district, Can Tho city; This article proposes measures to manage this activity locally.

Keywords: Information technology; Managers; Junior high school; Ninh Kieu District, Can Tho City

1. Mở đầu

Trong hoạt động phát triển giáo dục, ứng dụng công nghệ thông tin (CNTT) trong dạy học và quản lý hoạt động dạy học hiện nay đang có tầm quan trọng, được Đảng, Nhà nước, Bộ GD&ĐT thông qua các văn bản chỉ đạo đã đề ra nhiều nhiệm vụ cụ thể trong đẩy mạnh ứng dụng CNTT như trong chỉ thị Chỉ thị số 29 /2010 BGD&ĐT của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT về tăng cường giảng dạy, đào tạo và ứng dụng CNTT trong ngành giáo dục giai đoạn 2001- 2005 nêu rõ: “Ứng dụng và phát triển CNTT trong GD&ĐT sẽ tạo ra một bước chuyển cơ bản trong quá trình đổi mới nội dung, chương trình, phương pháp giảng dạy, học tập và quản lý GD”. “Đẩy mạnh ứng dụng CNTT trong GD&ĐT ở tất cả các cấp học, bậc học, ngành học theo hướng sử dụng CNTT như một công cụ hỗ trợ đắc lực nhất cho đổi mới phương pháp giảng dạy và học tập ở tất cả các môn học”

Quận Ninh Kiều là một trong những quận, huyện dẫn đầu về chất lượng giáo dục của thành phố Cần Thơ. Trong những năm qua, những trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ thực hiện công tác triển khai theo quy định của Luật Giáo dục và Điều lệ Trường trung học cơ sở. Tuy nhiên, công tác quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ triển khai chưa đồng bộ và chưa đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

Ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường trung học cơ sở và giúp cho cán bộ quản lý nhà trường

quản lý tốt ứng dụng CNTT trong học động dạy học, quản lý hoạt động giáo dục đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục và đào tạo là tất yếu và cần thiết. gắn liền với chất lượng giáo dục của nhà trường. Chúng tôi đã tiến hành khảo sát thực trạng ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ bằng các phương pháp nghiên cứu thực tiễn; Kết quả thu được như sau

2.1. Thực trạng quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Tác giả thực hiện khảo sát với tổng số lượng mẫu khảo sát là 370 mẫu khảo sát. Các đối tượng khảo sát bao gồm 343 tổ trưởng tổ chuyên môn, giáo viên và 27 cán bộ quản lý (cán bộ phòng GD&ĐT, Hiệu trưởng, Phó Hiệu trưởng) của 7/11 trường THCS ở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ. Kết quả khảo sát thực trạng quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ được đánh giá như sau:

2.1.1. *Mặt mạnh:* Đội ngũ CBQL tại các trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ có nhận thức tốt về ứng dụng CNTT vào hoạt động dạy học ở trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ có vị trí hết sức quan trọng trong công tác phát triển nhà trường, nâng cao chất lượng và hiệu quả giảng dạy là nhiệm vụ cơ bản trọng tâm

Cán bộ quản lý, giáo viên thấy được tầm quan trọng, tính tích cực, hiệu quả của hoạt động ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường THCS; giúp cán bộ, giáo viên hiểu đúng, sâu sắc về bài giảng có

ứng dụng CNTT góp phần đổi mới tư duy quản lý, đổi mới nội dung, phương pháp, PTDH; tạo được sự nhất trí, đồng thuận cao trong tập thể sư phạm nhà trường từ đó huy động tối đa sức mạnh của tập thể vào ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học.

2.1.2 Mặt hạn chế: Xây dựng kế hoạch quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ thực hiện chưa đồng bộ, các công tác khuyến khích sự chủ động, sáng tạo của mỗi thành viên trong nhà trường để đạt được kế hoạch đề ra và việc đánh giá, rút kinh nghiệm việc xây dựng kế hoạch chưa được quan tâm đúng mức.

Hoạt động đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ quản lý, tổ trưởng tổ chuyên môn về tầm quan trọng, vị trí vai trò của quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường THCS thực hiện nhiệm vụ chưa được thực hiện thường xuyên.

Công tác kiểm tra cần phải đi liền với sự điều chỉnh sai lệch trong quá trình quản lý hoạt động ứng dụng CNTT vào dạy học cũng như chế độ khen thưởng, động viên hợp lý, cần nhìn thẳng vào vấn đề để có phương hướng và giải pháp phù hợp

Hoạt động quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường THCS Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ thiếu phòng chức năng và các thiết bị tại phòng chức năng theo quy định, việc thực hiện trang bị về các thiết bị, phương tiện và phòng chức năng phục vụ ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường trung học cơ sở cũng chưa được thực hiện một cách đồng bộ nên có sự chênh lệch lớn giữa các nội dung và các mức độ thực hiện.

2.2 Biện pháp quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường trung học cơ sở quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

2.2.1 Nâng cao nhận thức cho cán bộ và giáo viên về tầm quan trọng quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường trung học cơ sở

Giúp đội ngũ CBQL và GV nắm vững chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước, cũng như các văn bản chỉ đạo của cấp trên về ứng dụng CNTT nói chung và ứng dụng CNTT cũng như quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường THCS nói riêng

Tổ chức phổ biến, tuyên truyền, phân tích thực tế về tầm quan trọng của ứng dụng CNTT trong công tác quản lý, dạy học cho đội ngũ trong trường về vai trò quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường THCS trong sự phát triển của đơn vị và sự phát triển chung của nhà trường

2.2.2 Bồi dưỡng năng lực lập kế hoạch ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường trung học cơ sở

Xây dựng kế hoạch trên tinh thần bám sát văn bản chỉ đạo của các cấp, đặc biệt của quận Ninh Kiều về công tác ứng dụng CNTT cũng như quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường THCS.

Xây dựng và công khai kế hoạch cụ thể; tạo điều kiện, cử CBQL, GV tham gia các khóa đào tạo, bồi dưỡng nâng cao được năng lực chuyên môn, quản lý, điều hành và ý thức rõ hơn vai trò, nhiệm vụ của mình; nguyên tắc tổ chức của tầm quan trọng quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học để phối hợp tạo hiệu quả trong công tác giảng dạy trong nhà trường ; xây dựng kế hoạch ứng dụng CNTT cũng như quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học *đảm bảo phù hợp với tình hình phát triển đội ngũ nhà giáo toàn trường và thực tiễn quy mô nhà trường.*

Thực hiện bồi dưỡng ứng dụng CNTT, chuyển đổi số trong giáo dục mang đến nhiều lợi ích vô cùng to lớn. Tuy nhiên, cũng đồng thời đối diện với một số thách thức như thiếu hạ tầng kỹ thuật và internet, khó khăn trong đào tạo năng lực số hóa cho giáo viên, chấp nhận sự thay đổi, phân hóa tiếp cận công nghệ, sự khác biệt về kiến thức của giáo viên, chi phí đầu tư ban đầu... Vì vậy, việc lập kế hoạch ứng dụng CNTT vào hoạt động dạy học cần phải chủ động, nhanh chóng, sáng tạo, để đạt hiệu quả cao.

2.2.3 Nâng cao năng lực chỉ đạo tổ chức thực hiện kế hoạch ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường trung học cơ sở

Ban lãnh đạo nhà trường phải là người tiên phong, đi đầu trong học tập và ứng dụng CNTT, là tấm gương sáng cho cán bộ và giáo viên noi theo, tạo ra và thúc đẩy các phong trào ứng dụng CNTT trở nên mạnh mẽ hơn; phải có phương pháp chỉ đạo, tổ chức các hoạt động có liên quan nhằm cho cán bộ, giáo viên hiểu được tại sao phải đẩy mạnh hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học, điều này sẽ mang lại lợi ích trong lĩnh vực hoạt động giáo dục.

Triển khai, phổ biến các văn bản bằng nhiều hình thức: phổ biến trực tiếp trong các buổi sinh hoạt chính trị, sinh hoạt chuyên môn tập trung; gửi các văn bản, kế hoạch hoạt động ứng dụng CNTT về các tổ, khối chuyên môn nghiên cứu và triển khai tới giáo viên trong tổ, khối; tổ chức hội thảo chuyên đề hướng dẫn giáo viên tìm kiếm các văn bản mới trên các trang web của ngành, trường.; giáo viên phải hiểu ứng dụng CNTT là một xu thế, là một PTDH mới để phát huy PPDH tích cực, phát huy khả năng sáng tạo của giáo viên và học sinh, góp phần nâng cao chất lượng dạy học một cách cụ thể và chi tiết cho từng nội dung, từng giai đoạn của năm học với các hình thức phù hợp với từng thành phần đối tượng, điều kiện CSVC của trường.

Đối với việc đẩy mạnh phát triển ứng dụng CNTT vào dạy học trong công tác quản lý ở trường THCS quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ chỉ có thể thành công khi mục tiêu và tầm nhìn chung phải được thống nhất, đồng bộ từ lãnh đạo, đến cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên trong nhà trường.

2.2.4. Huy động các điều kiện hỗ trợ nhằm thực hiện tốt công tác ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường trung học cơ sở

Để đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của đổi mới GD&ĐT, đội ngũ CBQL, TTCM, GV-NV cần được bồi dưỡng dưới nhiều hình thức đa dạng và phong phú như:

+ Nguồn lực chất lượng cao: Đào tạo và bồi dưỡng những cán bộ quản lý, giáo viên cốt cán chuyên trách về CNTT có khả năng hiểu biết về tính năng, tác dụng và cách sử dụng qua đó phổ biến nhân rộng tới tất cả đội ngũ giáo viên trong trường

+ Huy động xã hội hóa CSVC: huy động các nguồn lực đầu tư về cơ sở hạ tầng CNTT cho đơn vị; tạo môi trường thiết bị phục vụ ứng dụng CNTT, phát triển chuyên môn, nâng cao năng lực trong giảng dạy cho giáo viên và sự chủ động học tập cho học sinh trong nhà trường.

2.2.5. Đổi mới hoạt động kiểm tra, đánh giá ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường trung học cơ sở

Căn cứ chuẩn nghề nghiệp giáo viên theo thông tư quy định để xác định các nội dung tiêu chí đánh giá. Xây dựng kế hoạch kiểm tra đánh giá phải đảm bảo tính thường xuyên, liên tục. Kế hoạch này gắn liền với kế hoạch hoạt động chuyên môn có ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học và kế hoạch quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học của nhà trường. Sản phẩm ứng dụng tốt CNTT là một trong những tiêu chí để đánh giá thi đua – khen thưởng của học kỳ, năm học.

Cùng với việc đổi mới về nội dung, phương pháp, hình thức bồi dưỡng CBQL, cần thiết phải đổi mới việc đánh giá kết quả bồi dưỡng CBQL.

(i) Về nội dung đánh giá, theo chúng tôi, cần đánh giá trên hai phương diện:

- Nhận thức của CBQL, GV-NV về các vấn đề được bồi dưỡng;

- Khả năng vận dụng những kiến thức được bồi dưỡng vào công tác chỉ đạo, vào thực tế quản lý ứng dụng CNTT và hoạt động dạy học.

- Kiểm tra- đánh giá ứng dụng và quản lý ứng dụng CNTT ở trường THCS theo Điều lệ trường THCS, xác định được mức độ đạt được của chuẩn, điểm mạnh, hạn chế của CBQL-GV-NV

(ii) Về hình thức đánh giá

Có thể sử dụng các hình thức đánh giá: tự đánh giá, đánh giá của phòng GD&ĐT, của UBND quận.

(iii) Kết quả đánh giá được lưu giữ vào hồ sơ cán bộ, làm căn cứ để xây dựng quy hoạch, kế hoạch DT, bồi dưỡng cán bộ, kế hoạch luân chuyển, bố trí sử dụng cán bộ của quận/huyện.

3. Kết luận

Qua phân tích thực trạng ứng dụng CNTT và quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường trung học cơ sở, quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ, cho thấy mỗi biện pháp quản lý có những ưu điểm và nhược điểm nhất định, khi áp dụng cần thực hiện đồng bộ các biện pháp để phát huy hiệu quả.

Các biện pháp trên có quan hệ mật thiết với nhau, nhằm giải quyết các vấn đề thực trạng còn vướng phải, chúng tạo thành một thể thống nhất để nâng cao chất lượng giáo dục của nhà trường. Các biện pháp đề xuất có sự tác động qua lại lẫn nhau. Người hiệu trưởng-lãnh đạo cần chủ động trong quá trình thực hiện các biện pháp cấp quản lý, vận dụng một cách sáng tạo phù hợp với thực tiễn của từng đơn vị nhằm phát triển tốt, nâng cao hiệu quả, chất lượng ứng dụng CNTT và quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường trung học cơ sở, quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ

Các biện pháp đề xuất đã được khảo nghiệm và có kết quả khẳng định tính cần thiết và tính khả thi là rất cần thiết và rất khả thi đối với quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường trung học cơ sở, quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ.

Tài liệu tham khảo

1. Chính phủ (1993), *Nghị quyết số 49/NQ-CP ngày 04/8/93 về phát triển CNTT ở Việt Nam trong những năm 90*. Hà Nội

2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2001), *Chỉ thị số 29/2001/CT-BGD-ĐT ngày 30 tháng 7 năm 2001 về việc tăng cường giảng dạy, đào tạo và ứng dụng CNTT trong ngành giáo dục giai đoạn 2001-2005*, Hà Nội

3. Bộ Giáo dục và đào tạo (2011), *Thông tư số 12/2011/TT-BGDĐT*, ngày 28/3/2011 về ban hành Điều lệ trường THCS, trường THPT và trường phổ thông có nhiều cấp học, Hà Nội

4. Phòng GD&ĐT Quận Ninh Kiều (2003), *Báo cáo số 546/BC-PGDĐT của Phòng Giáo dục và Đào tạo quận Ninh Kiều, thành phố Cần Thơ về tổng kết năm học 2022 – 2023*

5. Phòng GD&ĐT Quận Ninh Kiều (2023), *Báo cáo số 361/BC-PGDĐT của Trường phòng GD&ĐT về Tổng kết hoạt động giáo dục tiểu học năm học 2021 – 2022, Phương hướng nhiệm vụ năm học 2022-2023*